

Fagazdaságunk a negyedik öt éves tervben

VÁRADI GÉZA

Fagazdaságunk fejlesztésének fő irányait hosszútávú prognózisaink, koncepcióink jelölik ki. E prognózisok időarányos része — a megvalósításukat elősegítő közgazdasági szabályozó rendszerrel együtt — a középtávú, öt éves terv. Tervezési szempontból az 1970-es év különösen jelentős volt. Sikeresen teljesítettük ágazati harmadik öt éves tervünk fő előirányzatait és lezárult a két éve folyó negyedik öt éves tervezési munka. Így 1971. január 1-től már az elmúlt évek tapasztalatai alapján módosított közgazdasági környezetben dolgozhatunk gazdaságpolitikai célkitűzéseink időarányos megvalósításán. A fejlesztés fő irányai egyrészt szervesen kapcsolódnak harmadik öt éves tervünk eredményeihez, másrészt figyelembe veszik a népgazdasági ágakra kidolgozott koncepciókból a területünkre ható követelményeket.

A HARMADIK ÖTÉVES TERV EREDMÉNYEI, TAPASZTALATAI

Az erdőgazdálkodás és elsődleges feldolgozás területére a tervtörvény két fontos gazdaságpolitikai célkitűzést jelölt meg. Az egyik az ország erdőterületének, ezáltal az élőfa-készletnek további növelése, a másik a megtermelt faanyag gazdaságos hasznosítása.

Az erdősitést mindenekelőtt a gyorsan növvő lombos fafajokkal és a fenyők fokozott telepítésével kellett megvalósítani. A 80 000 ha tervelőirányzat mintegy 10%-kal haladta meg az előző — második öt éves — tervidőszak tényszámait. A magasabb tervfeladatokat egyrészt a mezőgazdaságilag gazdaságosan nem művelhető (2002/1965. MT.) területek befásítása, másrészt a hazai távlatú cellulóz (10.330/1958. GB.) szükségletek indokolták.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés és fásítás alakulása

m. e.: ha

M e g n e v e z é s	II. öt éves tény	III. öt éves		III. öt éves terv = 100
		terv	várható	
Eredményesen befejezett erdő- felújítás (állami erdőgazdaságok)	51 208	50 000	52 500	105
ebből: nyár (első kivétel)	7 080	6 000	7 000	117
Erdőtelepítés és fásítás első kivitele összesen	71 993	80 000	70 900	89
ebből: nyár	37 301	40 000	41 500	104

A 80 000 ha-os erdőtelepítési és fásítási tervelőirányzatból csak mintegy 71 000 ha teljesült. Örvendetes viszont a nyártelepítési előirányzatok mérsékelt túlteljesítése.

A 71 000 ha-os erdőtelepítéssel és fásítással — az erdőművelési ágba tartozó — erdőterületünk az alábbiak szerint alakul:

M e g n e v e z é s	m. e.	1960.	1965.	1970. várh.
		t é n y		
Erdőterület	1000 ha	1306,2	1421,5	1470,0
Erdősültség	%	14,0	15,3	15,8

Az erdőrendezőiségek felmérése alapján csak a harmadik ötéves tervidőszak első felében vált pontosabban ismertté az üzemtervileg *kitermelhető fatömeg*. Ez magasabb volt a tervezettnél, ezért a bruttó fakitermelés 112%-os előirányzata 116%-ra teljesült. Országos viszonylatban összes bruttó fakitermelésünk az 1965. évihez viszonyítva 1970-ben 31%-kal nőtt és már megközelítette az 5,9 millió bruttó m³-t.

A fakitermelés alakulása

m. e.: millió m:

M e g n e v e z é s	1965. tény	1970.		1970. várható az 1965 %-ában
		előír.	várható	
Bruttó fakitermelés összesen	4,5	5,1	5,9	131
ebből: állami erdőgazdaságok ..	3,5	3,8	4,2	120
Iparifa termelés összesen	2,0	2,2	2,6	132
ebből: állami erdőgazdaságok ...	1,6	1,8	1,7	106

A bruttó fakitermelés jelentős növelésével lehetővé vált, hogy a belföldi szükségletek egyre nagyobb részét hazai termelésből elégíthessük ki. A termelők és fogyasztók közvetlen kapcsolatának eredményeként megszűnt a tűzfaimport, ami az 1964—1965. évek átlagában már megközelítette a 700 000 m³-t. A többcsatornás értékesítéssel javult a lakosság helyi ellátása a fűrész és lemezipari termékekből is.

A fanyersanyag ipari feldolgozása vonatkozásában is teljesültek a harmadik ötéves terv főbb iparági előirányzatai. Az *elsődleges fafeldolgozás* területén az alábbi új kapacitások léptek be:

M e g n e v e z é s	M. e.	Mennyiség
<i>Faforgácslemez</i>		
bútor és építőipari célra	m ³	50 000
ládaipari célra	m ³	22 000
<i>Láda</i>		
hagyományos alapanyagokból ...	m ³	48 000
farostlemez	t	5 000
nyílászáró szerkezet	1000 m ²	210

A kapacitás belépések mellett, — állami és fejlesztési kölcsönnel — 1970-ben megindult a Mohácsi Farostlemezgyár 60 000 tonnás és a Nyugatmagyarországi Fűrészek forgácslemez üzemének 64 000 m³-es bővítése.

A hagyományos cellulózfeltárási technológiánk miatt lassú előrehaladás mutatkozott viszont a lombos faanyagok cellulózipari hasznosítása területén. Csak szerény eredménynek tekinthető ezért a Csepeli Papírgyár rekonstrukciójával évente feldolgozható mintegy 20 000 m³ keménylombosfa.

A gazdaságirányítási rendszer kibontakoztatta a hazai lombos fafajok *építőipari* felhasználását. Ennek eredményeként, a fagazdaság vállalatai az építőanyag ellátás területén jelentkező feszültség feloldásában, évről évre nagyobb szerepet vállaltak. A tervidőszak utolsó éveiben a hétvégi házak mellett, lom-

bosfa bázison megkezdődött a mezőgazdasági és építőipari rendeltetésű (felvonulási stb.) épületek gyártása. Az építőipar igénye alapján megindult a tér-elhatároló és egyéb szerkezeti elemek termelése és felhasználása.

A megvalósított, jelentős kapacitásbővítésekkel sem lehetett teljesen kielégíteni minden választékból a belföldi szükségleteket. Így cellulóz- és papíripari termékekből, fenyőfűrészáruból, farost- és faforgács lemezből a tervidőszak alatt tovább nőtt az import. A fatermelés növekedésének eredményeként egyes erdei és faipari választékokból viszont a termelés meghaladta a belföldi szükségletet, ezért e termékekből emelkedett az export. Fűrésziparunk alacsony műszaki színvonala nem tette lehetővé a lombos fűrészipari termékekből jelentkező exportlehetőségek teljes kihasználását. Így elsősorban a primer termékek kivitelét lehetett csak lényegesen fokozni.

A fenti eredmények mellett az 1966—70-es időszak alatt nem fejlődött kielégítő mértékben az erdőgazdasági technológiák gépesítése és a szakmunkás képzés színvonala.

Így a népgazdaság többi ágához és az általános követelményekhez viszonyítva nem alakult kielégítően a termelés hatékonysága az erdőművelésben, a fahasználatban és a fafeldolgozás egyes területein.

A tervidőszak elemzéséből levonható következtetések:

a) A növekvő szükségletek kielégítése és az import mérséklése érdekében hazai nyersanyagbázison tovább kell bővíteni a cellulóz-, a farost- és forgácslemezipari, valamint a fűrészipari kapacitásokat. Fejleszteni kell a hazai lombos fafajok feldolgozási technológiáit.

b) Az iparifa fogyasztás jelentősen nő, a hazai lombos faanyagok felhasználási köre bővül, ennek következtében szükséges az ország erdőterületének további növelése és a termőhelyi adottságok figyelembevételével a gyorsan növő fafajok telepítése.

c) A fakitermelés növelését csak az erdőgazdasági és fafeldolgozási technológiák magasfokú gépesítésével és a korszerű technológiát alkalmazni tudó szakmunkásokkal lehet reálisan előirányozni.

d) A hazai fafajok — megfelelő technológiák kidolgozása és bevezetése esetén — alkalmasak a hagyományos termékek helyettesítésére és a széles körű ipari felhasználásra.

e) A fagazdaság szakágazataiban az eddiginél lényegesen nagyobb teret kell biztosítani a hatékonyság növelésére irányuló követelményeknek.

A FAGAZDASÁG GAZDASÁGPOLITIKAI CÉLKITÜZÉSEI A NEGYEDIK ÖTÉVES TERV IDŐSZAKÁBAN

Gazdaságpolitikai célkitűzéseinket a népgazdaság negyedik öt éves tervéről szóló tervtörvény tartalmazza. A tervtörvény a fagazdaság fejlesztésére vonatkozóan kimondja, hogy:

- Az erdőgazdaság fő feladata az élőfakészlet fokozottabb ipari hasznosítása és a lakosság szükségleteinek jobb kielégítése.
- A cellulóz- és papíripart elsősorban a hazai lombos fabázison kell fejleszteni. A Dunaújvárosi Papírgyárat jelentősen bővíteni kell. Erőteljesen emelkedjék a farost- és forgácslemez termelés.
- A távlati szükségletek kielégítése és az erdők sokrétű hasznosítása érdekében továbbra is növelni kell az ország erdőterületét. Az erdőtelepítési és fásítási munkáknál előtérbe kell helyezni a fenyő és a gyorsan növő lombos fafajokat.

- Növelni kell az erdők közjóléti szerepét, a nagyobb települések melletti erdők egy részét fokozatosan alkalmassá kell tenni a kulturáltabb pihenésre.

A CÉLKITŰZÉSEKBŐL ADÓDÓ KÖVETELMÉNYEK

A tervtörvény tükrözi a népgazdasági elvárásokat és meghatározza a fa-gazdaság általános fejlesztési irányait.

A tervtörvényből fakadóan a fagazdaság egyik legfontosabb feladata, hogy a feldolgozó ipar és a lakosság növekvő mértékű szükségleteit kielégítse. Ennek érdekében a tervidőszak alatt maximálisan ki kell használni az üzemtervi fakitermelési lehetőségeket. Csak így érhetjük el, hogy a szükségleteket mérsékeltebb ütemben növekvő importtal elégítsük ki. Erre azért is szükség van, mert az elmúlt tervidőszak alatt fa- és fatermék fogyasztásunknak mennyiségben mintegy felét, értékben pedig több mint a felét importból biztosítottuk. E kedvezőtlen összetétel kialakulásának egyrészt az volt az oka, hogy az üzemtervileg kitermelhető fatömeg nem fedezi a hazai szükségleteket, másrészt az, hogy az ország erdőterületének mintegy 92%-át a lomboserdők alkotják és ezek széles körű alkalmazásának területeit és feltételeit csak az utóbbi években kezdtük feltárni. A szükségleteket így mindenekelőtt a demokratikus relációból beszerezhető és a hagyományos technológiákkal jól megmunkálható fenyőfélésekből kellett kielégíteni.

A fogyasztási struktúra ennek következtében egyre inkább eltért a hazai erdőkből realizálható termelési adottságoktól. Fontos feladat ezért, hogy a jövőben a hazai termelésű faanyagok minél nagyobb arányban vegyenek részt a belföldi szükségletek kielégítésében.

A fafogyasztás alakulása

A fa és fatermékek fogyasztása a helyettesítő termékek (műanyagok, üveg, fém stb.) körének bővülése ellenére jelentősen növekszik. Az új erdőleltári adatok Európa legtöbb államában növekvő fatömeget mutatnak ki. Így ma már minden állam arra törekszik, hogy szükségleteinek kielégítéséhez minél nagyobb fatömeget nyerjen a gazdaságosan művelhető saját erdőkből.

Iparifa fogyasztásunk a harmadik ötéves terv időszaka alatt az 1965. évi 4,7 millió gömbfa (GFA) m³-ről 1970-re várhatóan elérheti a 6 millió GFA

A legfontosabb fa- és faipari termékek számított belföldi felhasználása

Megnevezés	M. e.	1965. tény	1970. várható	1975. előir.	Többlet-fel-használás 1970-hez viszonyítva 1975-ben
Fenyőfűrészáru	em ³	882	1224	1560	336
Lombos fűrészáru	em ³	217	300	370	70
Lemezféleségek	em ³	64	100	170	70
ebből: farostlemez	em ³	45	78	148	70
Lapféleségek	em ³	73	132	275	143
ebből: forgácslemez	em ³	30	80	220	140
Lombos papírfa	em ³	78	110	130	20
ebből: nyárfafa	em ³	78	100	110	10
Furnér	millió m ²	17	22	25	3

m³-t. Számításaink szerint az 1975. évi iparifa fogyasztás — alapanyagra visz-szaszámítva — elérheti a 7 millió m³-t és a 2,5 millió m³ tűzifa fogyasztással együtt, összes fogyasztásunk mintegy 9,5 millió ³ körül alakulhat.

A negyedik ötéves tervidőszak végére — az 1970. évi várhatóhoz viszonyítva — az előbbi termékekből a terv 23—175%-os belföldi igénynövekedéssel számol. *Legnagyobb mértékben növekszik a helyettesítő termékek fogyasztása.* Az eu-rópai tendenciáknak megfelelően a lapfélések (bútorlap, forgácslemez és poz-dorjalap) felhasználása hazánkban is gyorsabb ütemben nő, mint a lemezfé-leseké (enyvezett és farostlemez). A várható belföldi szükségletek jelentős részét hazai termelésből kell biztosítanunk.

Termelés

A belföldi igények kielégítése és a visszatérítés mentes termékek exportjá-nak növelése indokoltá teszi az 1970-ben várható 5,9 millió m³ bruttó faki-termelésnek 6,7 millió m³-re való növelését. Ezzel az előirányzattal a bruttó fakitermelés évi átlagos üteme ugyan nem éri el a harmadik ötéves tervét, de volumene minden szektorban növekszik.

Legfontosabb erdőgazdasági termékek termelése

M e g n e v e z é s	M. e.	1965. tény	1970. várható	1975. előir.	1970. 1965.	1975. 1970.
					% -ában	
Bruttó fakitermelés	em ³	4549	5900	6700	130	114
ebből: áll. erdőg.	em ³	3497	4188	4900	120	117
tsz.	em ³	469	1130	1173	241	104
egyéb	em ³	583	582	627	100	108
Nettó fakitermelés	em ³	4026	5200	5880	129	113
ebből: rönk	em ³	550	734	835	133	114
feldolg. fa	em ³	570	656	727	115	111
papírfá	em ³	221	575	697	260	121
rostfa	em ³	116	194	584	167	301
bányafa	em ³	325	164	125	51	76

Míg a harmadik ötéves tervidőszak alatt a termelőszövetkezeti erdőkben nőtt legnagyobb mértékben a fakitermelés, addig jelenlegi középtávú ter-vünkben az állami erdészeti szervek erdeiben irányoztuk elő a legjelentősebb növekedést, bár még a termelőszövetkezeti erdők is számottevő tartalékkal rendelkeznek. Az erdőgazdasági választékokból a folyamatban levő farost- és faforgácslemezipari kapacitások bővítéséhez szükséges alapanyag igény miatt a rostfa termelés gyorsabb ütemben nő, mint az előző tervidőszakban. Szá-mításaink szerint a feldolgozásifa termelése éves átlagban viszont csak mint-egy 2⁰/₀-kal növekszik.

Ugy látjuk, hogy a tervidőszak első felében a kapacitásbővítések helyett a hatékonyság növelését kell előtérbe helyezni és mindenekelőtt a technikai korszerűsítéseket, valamint a munkaszervezésben meglévő hiányosságokat kell megoldani.

Papírfából a hazai igényeket jelentősen meghaladják termelési lehetőségeink. A tervidőszak alatt belépő 50 000 tonnás félcellulóz gyártáshoz mintegy 80 000 köbméter bükk, gyertyán és előreláthatóan 20 000 m³ nyár papírfát igényel a feldolgozó ipar. Így a hazai szükségleteket meghaladó termelési lehetőségek-ből, a visszatérítés-mentes fafajokat exportra irányoztuk elő.

A bányászatban a korszerű fahelyettesítő termékek fokozottabb alkalmazása és a külszíni fejtések arányának növekedése miatt tovább csökken a lombos bányafa felhasználása. Nem várunk lényeges változást a tűzifa fogyasztás területén. Úgy ítéljük meg, hogy a lakosság tűzifaszükséglete az 1970. évi szint körül alakul. A nagyobb települések zavartalan tüzelőanyagellátása érdekében a vastag tűzifa belkereskedelmi szerveken keresztül bonyolított forgalma 850—880 000 tonna lesz, amiből az állami erdő- és fagazdaságoknak továbbra is az erdőterületi arányt meghaladó mértéket, mintegy évi 750—780 000 tonnát kell vállalniuk.

Komoly nehézséget jelent a termelés növelésével adódó vékony tűzifa hasznosítása, ezért megoldását egyik kiemelt kutatási és nemzetközi kooperációs feladatnak kell tekinteni.

A belföldi szükségletek kielégítése érdekében — elsősorban hazai alapanyag bázison — fokozni kell a faipari termékek termelését is.

Fontosabb faipari termékek termelése

M e g n e v e z é s	M. e.	1965. tény	1970. várható	1975. előir.
Fenyőfűrészáru	em ³	314	330	350
Lombos fűrészáru	em ³	184	220	280
Lemezféleségek	em ³	60	59	130
ebből: farostlemez	em ³	40	46	108
Lapféleségek	em ³	84	111	250
ebből: faforgácslemez	em ³	20	64	188
Bányabélésanyagok	GFA m ³	322	190	165
Furnér	millió m ³	16	17	25

Fenyőfűrészáru termelési előirányzatunkat változatlanul az import hengerfa választékokra alapozzuk. Jelentős eredmény, hogy a tervezett lombosfűrészáru termelés a jelenlegi exportszint átmeneti mérséklésével már biztosítani fogja a belföldi szükségletet.

Farost- és faforgácslemezről az előirányzott fejlesztések sem elégítik ki teljesen a hazai igényeket, ezért e termékekből tovább növekszik a szocialista import. A bányabélésanyagok csökkentett termelése összhangban van a bányafa felhasználással. A furnértermelésünk fokozásához szükséges alapanyag beszerzési forrásait mindenekelőtt a feldolgozó ipar igényei határozzák majd meg. Az import terhek mérséklése érdekében azonban az eddiginél nagyobb mértékben kell ösztönözni a hazai alapanyagokból termelhető furnérok felhasználására a feldolgozó ipart és a fogyasztókat. A termelés jelentős növekedése mellett a belföldi igények zavartalan biztosítása és a választékigényt is kielégítő készletek kialakítása miatt a tervidőszak alatt sem beszélhetünk a faimport abszolút csökkenéséről, így továbbra is jelentős fabehozattal kell számolnunk.

Fa és fatermék import

Legnagyobb import növekedés a fenyőfűrészáruból és a cellulózpapíripari termékekből várható. Cellulóz-papíripari termékekből, bár a hazai félcellulóz termelés 50 000 tonnával nő, az import deviza Ft-ban kifejezett értéke 26%-kal növekszik és jelentősen nő a tőkés arány. Az előirányzott papírimporttal az 1970-re várható 43 kg/fő papírfogyasztás 1975-re 60 kg/fő körül alakul.

A legfontosabb fatermékek behozatala

M e g n e v e z é s	M. e.	1965. tény	1970. várható	1975. előir.	1975. 1970. %-ában
Fenyőfűrészáru	em ³	785	945	1300	137
Lombos fűrészáru	em ³	39	47	65	138
Lemezféleségek	em ³	13	32	60	188
Lapféleségek	em ³	8	21	46	220

A tervidőszak alatt nehézséget jelent a fenyőfűrészáru import bonyolítása. Szocialista relációból nem változik lényegesen az 1970. évi behozatali lehetőség, a tőkésimport pedig a konjunkturális árak miatt jelentősen növelné a feldolgozott termékek árszínvonalát. A fenyőfűrészáru helyettesítésére ezért még a tervben előírányozottnál is nagyobb mértékben lenne szükség. Ezt elsősorban a folyamatban levő farost- és forgácslemezipari beruházásoknak a tervben előírányozottnál rövidebb idő alatti kivitelezésével, valamint a hazai lombos fafajokat feldolgozó üzemek műszaki rekonstrukciójával, bővítésével kell elérni.

Lemez- és lapféleségekből az import a termeléssel együtt meghaladja a belföldi szükségleteket, így mód lesz a választékcserére, termék-kooperációra.

Az indokolt mértékű készletfeltöltéssel növelt hazai szükségleteket a belföldi termelés és az import az alábbi arányokban biztosítja:

M e g n e v e z é s	m. e.: %			
	1970.		1975.	
	Belf. term.	Import	Belf. term.	Import
Fenyőfűrészáru	28*	72	21*	79
Lombos fűrészáru	73	27	81	19
Lemezféleségek	52	48	76	24
Lapféleségek	79	21	91	9

* Az import rönkből belföldön termelt fűrészárút is figyelembevéve.

A hazai fanyersanyagok fokozottabb ipari hasznosítását, valamint a faimport relatív mérséklését jelenti, hogy a lombosfűrészáru és a helyettesítő termékek az elmúlt tervidőszaknál lényegesen nagyobb arányban vesznek már részt a belföldi szükségletek kielégítésében.

A célkitűzésekből adódó másik fontos követelmény, hogy az előírányozott fejlődésnek megfelelően, a fagazdaságnak is egyre jelentősebb részt kell vállalnia a fizetési mérleg egyensúlyának biztosításában. Természetesen, mivel összes fafogyasztásunkat hazai termelésből a tervidőszak alatt sem lehet teljesen kielégíteni, csak a faimport-faexport egyenleg relatív csökkentéséről beszélhetünk. A harmadik ötéves terv utolsó éveinek jelentős eredménye volt, hogy a fa- és fatermékelexport fokozódott és a mérsékelt szerkezeti javulással együtt csökkent a negatív egyenleg emelkedésének üteme. Így tőkés relációban a cellulóz- és papíripari termékek kivételével — pozitív egyenleget értünk el.

Ezen eredmény mellett az elmúlt tervidőszakot általában a magasabb készletfokozás fokra feldolgozott termékimport növekedése és a nyersanyagexport fokozása jellemezte. Az 1969. évben például — alapanyag m³-re visszaszámítva

— az importált termékekért 350 deviza Ft-ot fizettünk, az exportált árukért pedig csak 255 deviza Ft-ot kaptunk. A fagazdasági szakágazatok hatékonyabb gazdálkodása érdekében növelni kell tehát a félkész- és készáruk arányát és javítani kell az export struktúráját.

Fagazdaságunk a fizetési mérleg egyensúlyához akkor járul hozzá, ha a belföldi ellátáshoz szükséges faimport kiadásait minél magasabb értékű „piac-tartó” termékexporttal mérsékli. Bár fatermékexportunknak legjelentősebb tétele marad a papírfá, nagymértékben fokozhatjuk a hazai alapanyagból előállítható fűrész- és lemezipari termékeket is. A fűrészipari termékcsoporton belül mindenekelőtt az alkatrészek és egyéb késztermékek exportját kell növelni. E célkitűzés megvalósítását igen kedvező piaci feltételek — az 1970. évi limitáraknak 20—25%-os emelkedése és a minőségi igények stabilitása esetén korlátlan felvevőképesség — segítik elő.

Az erdőgazdasági termékimport — a fenyő hengeresfa választékok (rönk, építőfa stb.) beszerzési nehézségei miatt — lényegében szinten marad. A feldolgozott termékimport növekedésének 76%-át a fenyőfűrészáru behozatala teszi ki. A volumen emelkedése mellett a fenyőfűrészáru beszerzési forrásai is lényegesen megváltoznak. 1970. évben az összes belföldi fenyőfűrészáru szükségletnek mintegy 74%-át, 1975-re pedig 60%-át bonyolíthatjuk szocialista relációból.

Papírfáexportunkat — a termelési lehetőségek és a hazai szükségletek alapján — mintegy 450—500 000 m³-ben irányozhatjuk elő. A hazai félcellulóz gyártás bővítése miatt 1976-tól lényegében belföldi felhasználásra kerül a gyertyán és bükk papírfá. Jelentősen változik a faipari termékexport választék összetétele is. A fenyőfűrészáru import növelésének nehézségei miatt további műszaki fejlesztéssel kell biztosítani a keskeny és rövidáruk fokozottabb hazai feldolgozását. A belföldi ellátás biztosítása miatt az ötéves terv végére már csak igen mérsékelt fenyőfűrészáru export irányozható elő. Ezért a feldolgozott termékek csoportjában a lombostermékek szerepelnek túlsúllyal és a struktúraváltozás jobban megfelel érdeink fafaj összetételének.

A cellulóz és papíripari termékek import szükségletét is figyelembe véve az import-többséget az 1970-ben várható 3,5 millió alapanyag m³-ről, 4,3 millió m³-re, illetve 1,4 milliárd Ft-ról 1,8 milliárd Ft-ra növekszik.

Népgazdaságunk előirányzott fejlődésének fontos követelménye a gazdálkodás hatékonyságának növelése. A fagazdaság területén ezt mindenekelőtt az álló- és forgóeszközök jobb kihasználásával, az igényeknek megfelelő rekonstrukciókkal, műszaki fejlesztéssel, az élők munkával való jobb gazdálkodással, továbbá a már vázolt külkereskedelmi struktúra alakítással érhető el.

A harmadik ötéves terv időszaka alatt befektetett eszközök hatékonyságát csökkentette, hogy ipari beruházásaink egy részét tervezési és kivitelezési hiányosságok miatt nem tudták a beruházási programban előirányzott határidőre üzembehelyezni. A vertikális szervezés végrehajtásáig komoly beruházási eszközlekötést jelentett még az erdőgazdaságok fagyártmány termelő üzemének és a fűrészüzemeknek párhuzamos fejlesztése is. A negyedik ötéves terv alatt lekötésre kerülő eszközök hatékonyságának növelése érdekében fontos követelmény a vállalati hatáskörökben végzett fejlesztések átgondolt előirányzása, valamint a kivitelezési és üzembehelyezési határidők betartása.

A nyersanyag termelési szakágazat gazdálkodásának hatékonyság növelését szolgálja az erdők ökonómiai osztályozása. A kiadott miniszteri rendelet előírja az ökonómiai küszöb alá eső erdőknek rendszeres gazdálkodás alóli kivonását és e területeknek komplex adottságaiknak megfelelő hasznosítását.

A hatékonyság növelésének fontos követelménye még a termelő szakágazatok műszaki színvonalának jelentős emelése és a korszerű technikát alkalmazó szakmunkások kiképzése. Az eszközkihasználás hatékonyságát csak akkor tudjuk megfelelő szinten tartani, ha a korszerű szakmunkásképzés megelőzi a fejlett technika bevezetését. A műszaki fejlesztéssel összehangolt szakmunkásképzés követelményeit a harmadik ötéves terv időszaka alatt nem biztosítottuk kielégítően, ezért ezt a jelenlegi tervidőszak kiemelt feladatának kell tekinteni. Annak érdekében, hogy gazdaságpolitikai célkitűzéseinket a kiadott oktatási irányelvekkel összehangoltan valósítsuk meg, a negyedk ötéves terv első éveiben biztosítani kell a szakmunkásképző iskolák számára a begyakorláshoz szükséges korszerű eszközöket és a begyakorlási területeket.

A hatékonyság növelésének további fontos feltétele a vállalati tervezés tartalmának bővítése és színvonalának emelése. A vállalati tervezésekben is nagyobb szerepet kell biztosítani a matematikai programozásnak, így pl. a szállításokat matematikai programozással kell elvégezni. A vállalati döntéseket csak a piaci mechanizmust és a nemzetközi kooperációt figyelembevevő tervvariánsok mérlegelése után célirányos meghozni.

Ahogy fagazdaságunk a termelés növelésével egyre nagyobb részt tud vállalni a belföldi szükségletek kielégítésében és az exportban, úgy nő népgazdasági súlya. Az 1950-es évek elején felsőszintű határozatokkal előírt erdőtelepítési és fásítási feladatok következetes végrehajtása és az erdőgazdálkodás általános fejlesztése lehetővé teszi, hogy 1975-re 6,7, 1985-re pedig 8,2 millió bruttó m³ fatömeg kitermelését irányozhassuk elő.

Erdeink fajaj összetétele, a fakitermelés jelentős növelése, valamint a gazdaságpolitikai célkitűzéseinkből adódó elvárások indokolják fagazdaságon kívüli vertikális kapcsolatok bővítését, valamint a nemzetközi kooperáció elmélyítését is. A vertikális kapcsolatok kiszélesítését elsősorban az építőiparral és a bútorigarral közös fejlesztésekre kell irányítani. A közös vállalkozásoknál előnyt jelent a fenti területek fejlesztésére biztosított támogatás, másrészt a szerződésekkel jogilag meghatározott hosszútávú értékesítési biztonság. Az építőanyagipar fejlesztésére az előirányzott állami támogatásból az építőanyaghiányokat enyhítő faipari beruházásokban is jelentős támogatásokat lehet igénybevenni. Az építőanyagipari támogatásnál kisebb, de jelentős fejlesztési támogatás nyújtható a bútorigarral kapcsolatos faipari fejlesztésekhez is.

Az építőipar és bútorigar alapanyag szükséglete

m. e.: em³

M e g n e v e z é s	1970. várható	1975. előir.	Növe- kedés
<i>Bútorigar</i>			
Lemezfélésegek	39	56	17
Lapfélésegek	89	143	54
Fenyőfűrészáru	71	89	18
Lombos fűrészáru	112	176	64
<i>Építőipar, építőanyagipar</i>			
Lemezfélésegek	31	66	35
Lapfélésegek	5	73	68
Fenyőfűrészáru	500	550	50
Lombos fűrészáru	72	200	128

A többletszükségletek és a minőségi kívánalmak kielégítéséhez szükséges műszaki fejlesztéseknél igénybe kell venni a fenti területek fejlesztésére biztosított preferenciákat, mint a fagazdaság fejlesztési területein felüli lehetőségeket.

Növekvő lombosfa termelési lehetőségeink indokolják azt is, hogy az eddiginél nagyobb mértékben vegyük ki részünket a nemzetközi kooperációból. Az európai térség az 1960-as évek eleje óta nettó faimportőr. Az előzetes számítások szerint a térség faellátásához szükséges nettó import 1975-re eléri az 50 millió köbmétert. Lombosfa termékeinknek tehát egyre biztosabb piaca lesz a kontinens. Fenyőbeszerzési gondjainkat is lényegesen enyhíti, ha a nyersanyag export mellett egyre több lombos félkész és készterméket tudnánk ellentételezésül felajánlani. A kereskedelmi kapcsolatok kiszélesítésével biztosítható a termelőszövetkezeti és egyéb szervek erdeiből kitermelhető fatömeg népgazdasági szempontból kívánatos hasznosítása. E cél megvalósításában nagy szerepet kell vállalnia az ERDÉRT Vállalatnak. A bizományosi és egyéb kereskedelem-politikai lehetőségekkel élve a marketing rendszert a szocialista gazdálkodásnak megfelelően kell alkalmazni.

A gazdaságpolitikai célkitűzésekből fakadóan új követelmény fagazdaságunkkal szemben az erdők közjóléti szerepének növelése, mert a dolgozók aktív pihenési igényének kielégítésére az erdei környezet a legmegfelelőbb. Annak érdekében azonban, hogy erdeink a kulturált turisztikai kívánalmaknak megfeleljenek, a nagyobb városok és gyártelepülések közelében, vagy az ökonomiai küszöb alá eső erdők egy részében turisztikai célú parkerdőket kell kialakítani. Üzemtervileg nyilvántartott parkerdőket, turisztikai célú erdőfeltárással és műszaki létesítményekkel kell feltárni. A parkerdőket alkalmassá kell tenni arra, hogy a dolgozók életszínvonal emelkedésével és a szabadidő növekedésével együttjáró turisztikai célú pihenési igényeit kulturált formában elégíthessük ki.

E célkitűzés megvalósítása érdekében bővítettük a célcsoportos beruházások fogalmi körét. 1971. január 1-től az erdőrendezőségek által nyilvántartott parkerdők turisztikai célú erdőfeltárásait és az erdőfeltárással összefüggő egyéb műszaki létesítményeinek költségeit célcsoportos állami beruházásként lehet elszámolni.

A gazdaságpolitikai célkitűzésekből adódó fenti követelmények meghatározzák a fagazdaság szakágazatainak legfontosabb fejlesztési feladatait.

A FAGAZDASÁG SZAKÁGAZATAINAK FŐBB TERMELES- ÉS MŰSZAKI FEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEI

Erdőgazdálkodás

Az erdőgazdálkodás termelési értéke a harmadik öt éves tervben várható 24 százalékos növekedéssel szemben csak 16%-kal növekszik. Ezt a mérsékeltbb ütemű fejlődést is csak a termelési technológiák korszerűsítésével, a gépesítés jelentős fokozásával és a munkaszervezés javításával lehet megvalósítani.

Az erdőművelés területén fontos feladatnak tekintendő az 1950-es évek elején megkezdett és sikeresen végzett erdészeti nemesítés folytatása. Az ERTI eddigi tudományos kutatási eredményeként 1975-re az erdei fenyőcsemete szükségletnek mintegy 40%-a plantázsokból nyert magból biztosítható. A fenyőcsemete hiány megszüntetése és gazdasági szempontok miatt indokolt növelni a nagyüzemi csemete termelést, valamint a hidegágyas, a fóliaházaz technológiák fokozottabb bevezetését. Az iparosodottabb területeken gazdálkodó erdő- és fafeldolgozó gazdaságok munkelő gondjai, és a munkaerőhelyzet indokolja az erdőtelepítések és fásítások, valamint az erdőnevelési munkák fokozottabb gépesítését. A tisztításokban, a gépesítés mellett szélesebb körben

kell alkalmazni a vegyszeres technológiákat is. A nevelővágások visszatérési idejét, a belenyúlások mértékét a termőhellyel, a faállomány funkcionális céljával és a gazdasági tényezőkkel kell összehangolni.

A fahasználat területén a fakitermelési előirányzatok realizálása érdekében növelni kell a technológiák gépesítésének arányát és színvonalát.

Az erdőgazdálkodás és fafeldolgozás fejlesztési arányainak helyes megállapítása fontos feladat. Több alkalommal felmerült, hogy arányeltolódás van a két terület fejlesztése között. A részletesebb vizsgálatok azt bizonyítják, hogy lényegesebb arányeltolódásról nem beszélhetünk. Az erdőgazdálkodási szakterületen nem sikerült kielégítően megoldani a közelítés, a kérgezés és a rakodás gépesítését. E technológiák alacsony szintű gépesítésével pedig nem oldható meg a fafeldolgozó iparágak zavartalan anyagellátása.

A fontosabb fahasználati technológiák gépesítettségének
%-a

M e g n e v e z é s	1965.	1970.	1975. előír.
	s z á m í t o t t		
Fakitermelési munkák	85,9	92,4	95
Közelítési munkák	5,0	40,0	80
Rakodási munkák	10,3	15,4	80
Kérgezési munkák	2,6	26,0	90
Belső anyagmozgatás		45,0	60

A fahasználati technológiák gépállományának jórésze 1975-ig pótlásra szorul. A munkaerőhelyzet várható alakulása és a termelés hatékonyságának növelése indokoltta teszi, hogy a pótlások során az eddiginél nagyobb teljesítményű gépeket vásároljanak az erdőgazdaságok.

Az erdőgazdasági technológiák gépesítésének fokozása érdekében növelni kell a nemzetközi kooperációt a gépgyártásban és az alkatrészgyártásban. A tervidőszak első éveiben meg kell oldani az importgépek zavartalan, folyamatos alkatrészellátását. A termelési feladatok nagysága indokoltta teszi az egyes fahasználati technológiák gépesítési irányainak, a konkrét gépigényeknek a kidolgozását, és a fejlesztési lehetőségek alapján kell majd meghatározni a realizálás arányát és sorrendjét. A technológiák korszerűsítése tekintetében már túl kell nézni a negyedik ötéves terv utolsó évén és alkalmazni kell a legkorszerűbb nemzetközi döntő-közelítő gépcsoportokat. Annak érdekében, hogy az anyagmozgatást minél nagyobb mértékben függetleníteni lehessen az időjárástól, célirányos az útépitési előirányzatok 60—70%-át burkolt útként megépíteni. Az anyagmozgatási technológiákkal összhangban kell a feltáráhálózatot megépíteni a Hanság és az elmúlt 20 év alatt végzett új telepítéseknek az ötödik ötéves terv alatt használat alá kerülő területein.

Elsődleges fafeldolgozás

A faipar termelési értéke a harmadik ötéves tervben elért 42%-kal szemben csak 23%-kal nő. *A fagazdaság egészén belül viszont a faipari termelés aránya az 1970. évi 60%-ról 62%-ra növekszik.* Az aránynövelést indokolják a belföldi ellátás területén jelentkező feladatok, valamint a kedvező exportlehetőségek. A faipari feldolgozókapacitás növekedése a harmadik ötéves terv alatt megvalósult 500 000 alapanyag m³-rel szemben több mint 600 000 m³ lesz. A terv tehát jelentős fejlesztési célkitűzéseket tartalmaz a fa ipari célú hasznosítására.

Fűrészipar

A terv kiemelt célkitűzése a meglevő üzemek technikai felszereltségének fejlesztése, a gyártás korszerűsítése és a jelenleginél magasabb készultságú termékek előállítása. *Lombos fűrészipari termékeink legnagyobb felvevőjének az építőipar ígérkezik.* Az építőiparnak az 1970. évhez viszonyítva 1975-re mintegy 280%-kal nő a lombos fűrészáru igénye. Ezzel az igénynövekedéssel lényegében a tervidőszak alatt termelt lombos fűrészáru többlet számára biztos belföldi piac kínálkozik. Az építőipari igények megfelelő szintű kielégítése érdekében előtérbe kell helyezni a lombos faanyagok felhasználását biztosító technológiai beruházásokat.

Az eddiginél lényegesen nagyobb súlyt kell helyezni a szárítók és gőzölők építésére, valamint a méretpontos vágást biztosító munkagépek beszerzésére. Lombos fafajaink 10—14%-os nedvességtartalom mellett általában vetemednek és megrepednek. A felhasználók elsősorban e hátrányos tulajdonságaik miatt nem szorgalmazták eddig eléggé a lombos fűrészáruk felhasználását. A fenti műszaki hibák megelőzhetők és mesterséges szárítással a nyílászáró szerkezetekhez, a táblásított parketta szerkezetekhez, valamint a faépületekhez megfelelő nedvességtartalmú fűrészáru biztosítható.

Az elsődleges faipar és a bútoripar közötti kooperáció kiszélesítését indokolja a 10.104/1970. számú GB. határozat, ez előírja a bútoripar és az elsődleges fafeldolgozás közötti fokozottabb termelési és gyártási szakosítást. A végrehajtás során jelentős eredmény érhető el a bútoripari alkatrészek kezdetben nyersanyag formában történő, majd fokozatos technikai felkészultség után a kész alkatrészek szállítása területén. A bútoripari alkatrészek magas készultségi fokon történő fűrészüzemi előállítása esetén a bútoriparnak lényegében csak szerelőipari tevékenységet kell majd végeznie.

A hazai fakitermelés növeléséből származó többletrönk feldolgozása indokoltá teszi a fűrészüzemi kapacitások bővítését is.

Céltudatos ipartelepítési politikával, elsősorban az ERDÉRT mátészalkai és tuzséri üzeleinek és az északkeleti területek fafeldolgozó gazdaságaival közös vállalati kooperációban történő fejlesztésekkel el kell érni, hogy a Záhonyánál belépő fenyőgömbfát teljes egészében a Dunától keletre eső ország részekén dolgozzák fel. A Dunántúlon ezáltal felszabaduló fűrészüzemi kapacitásokat — jelentős fejlesztési alap lekötés nélkül — a helyi lombos faanyagok feldolgozására lehet átállítani.

Lemezipar

A terv szerint a faipar legdinamikusabban fejlődő ágazatai a farost- és faforgács-lemez gyártás. A faipar 4,2%-os évi átlagos növekedése mellett a farostlemeztermelés évi átlagban 19%-kal, a forgácslemez gyártás pedig több mint 24%-kal növekszik. A termelés növelésével biztosítani kell a választékok körét. A folyamatban levő beruházások termelésén felül az építőipar várható igényeinek megfelelően szükség lesz:

- 10 000—12 000 m³ kapacitású táblásított parketta gyártással kombinált forgácslap gyárnak megépítésére,
- évi 15 000—25 000 m³ kapacitású OKÁL típusú forgácslapot gyártó üzem ki-vitelezésére.

Az építőipar háttérének fejlesztése a fenti előírányzatokon kívül az enyvezett lemez és a táblásított parketta gyártás további fejlesztését is szükségessé teszi.

Kutatás

Középtávú kutatási terveink jórészt a következő tervidőszakok hatékony gazdálkodásának megalapozását szolgálják. A kutatási részeredmények többsége azonban már az előttünk álló gyakorlati feladatok megoldásában is felhasználható. A népgazdasági terv kiemelte a kutatások jelentőségét, ezt tükrözik a fagazdaságot érintő előirányzatok is. A fagazdaság továbbfejlesztésének kutatással kapcsolatos költségigénye meghaladja a 150 millió Ft-ot.

A költségek jelentős részét a szakágazatok fejlesztési alapjaiból lehet biztosítani. A kutatási-fejlesztési költségelőirányzatokból mintegy 42 millió Ft szükséges a fenyőcélprogram megvalósításához. Ezenkívül nagyjelentőségű kutatásokat folytatnak a monokultúrákban fellépő károsítók elleni védekezés, valamint a szelektív védőszerek kutatása terén. A gazdálkodás hatékonyságát szolgálják a fahasználat komplex műszaki vizsgálatainak kutatási eredményei. A hazai lombos faanyagok szélesebb körű felhasználását pedig a kémiai és mechanikai továbbfeldolgozás területén folytatott kutatómunka segíti elő.

A FEJLESZTÉS FORRÁSAI

Fagazdaságunknak a termelési feladataihoz, az előirányzott fejlesztéshez és a versenyképesség érdekében elvégzendő rekonstrukcióhoz szükséges források rendelkezésre állnak. Így a fejlesztési célkitűzések összhangban vannak a vállalati alapképzésekkel és a jóváhagyott közgazdasági szabályozó rendszerrel.

Az erdőgazdaság és elsődleges faipar beruházási szükségleteinek források szerinti megoszlása

Források	Milliárd Ft
Költségvetési juttatás	2,41
Állami támogatás	0,40
Állami és fejlesztési kölcsön	0,43
Hitel	0,50
Költségvetés összesen	3,74
Vállalati saját forrás összesen	1,40
	5,14

A vállalati saját forrásként előirányzott összeg az erdő és fafeldolgozó gazdaságok és egyéb erdőgazdaságok esetében még a korábbi szabályozókkal (6-os bérszorzó és 45%-os „F” adó) számolt. A bérszorzónak 6-ról 7-re való módosítása és főleg az „F” nyereségrész adómentessé tétele a fenti saját forrást és egyúttal a beruházási lehetőségeket is számottevően növeli.

A költségvetési juttatásból 1,8 milliárd Ft fordítható a 70 000 ha új erdőtelepítési és fásítási feladatok kivitelezésére és az ápolási munkákra. A turisztikai célt szolgáló parkerdők erdőfeltárási munkálataira összesen 150 millió Ft, egyéb előre nem látható feladatok végrehajtására, a gazdaságtalan erdőknek közérdekből szükséges felújítására és az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek által végzett gesztenye és dió ültetvények kivitelezésére 130 millió Ft-ot irányoz elő a terv. A fagazdaság szakágazatainak hatékonyabb gazdálkodását célzó intézkedés, hogy a célcsoportos keret terhére számolhatjuk el az ökonomiai küszöb alá eső erdők közérdekből történő újratelepítési költségeit. Az

erdőtelepítési és fásítási feladatokra a kibővített fogalmi meghatározás kihatását is figyelembe véve összesen 2,1 milliárd Ft-ot irányoztunk elő. Költségvetési juttatásból lehet fedezni továbbá a költségvetési rendszerben működő erdőgazdaságok és erdészeti szervek fejlesztéseit mintegy 200 millió Ft költségelőirányzattal. Támogatja a költségvetés a hárosi beruházást 45, a mohácsi fejlesztést pedig 65 millió Ft-tal. Jelentős, 50%-os állami támogatásban részesíti a terv az erdőfeltárási beruházásokat. Az erdőfeltárással kapcsolatban az alábbi lényeges változások történtek:

- forrás a költségvetés, az Erdőfenntartási Alap helyett,
- a támogatást az MBB. az éves tervben jóváhagyott összes keret mértékéig automatikusan biztosítja,
- megszűnik az amortizáció 40%-os bekapcsolására vonatkozó előírás,
- a támogatás előfeltétele, hogy a tervezett beruházás 50%-át az engedély-
okirat kiadásakor rendelkezésre álló saját fejlesztési alapból kell biztosítani.

Kiemelt nagyberuházásainkat, a Nyugatmagyarországi Fűrészek forgácsoló üzemének bővítését és a Mohácsi Farostlemezgyár bővítését fejlesztési és állami kölcsön biztosításával segíti elő az állam. E beruházások megvalósításához 233 millió Ft fejlesztési és 197,3 millió Ft állami kölcsönt irányoz elő a terv.

A terv a fagazdaság beruházásainak forrásai között 500 millió Ft beruházási hitel igénybevételével számol. *A fagazdaság vállalatainak fejlesztési lehetőségeit lényegesen tovább bővítik:*

- az építőipar és
- a bútoripar fejlesztését célzó állami támogatások,
- a megyei iparfejlesztési alapok és
- a kooperációs lehetőségek.

A felsorolt egyéb források — a beruházási hitel lehetőségeket is figyelembe véve — biztosíthatják az erdő- és fagazdaságok gyorsan térülő szerkezetátalakító, a fafeldolgozás korszerűsítését célzó beruházásainak költségfedezetét. Így lehetőség nyílik arra, hogy a tervidőszak első felében a saját forrásokat elsősorban az erdőgazdasági technológiák gépesítésének fokozására, a fakitermelés növeléséhez szükséges eszközök beszerzésére koncentrálják az erdőgazdaságok.

A FAGAZDASÁG SZABÁLYOZÓ RENDSZERÉNEK TOVÁBBFEJLESZTÉSE

Az előző fejezetekben vázolt gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósítása a műszaki fejlesztési előirányzatok mellett indokoltá teszi a közgazdasági szabályozó rendszer továbbfejlesztését is. A szabályozó rendszer továbbfejlesztésében a népgazdasági általános követelményekből kellett kiindulni. Az ágazati adottságok szerinti módosításokkal mindenekelőtt a gazdasági tevékenység hatékonyságának gyorsabb ütemű növelését kell elérni. A szabályozó rendszer részletes ismertetése meghaladja az anyag kereteit, ezért itt a teljesség igénye nélkül csak a változtatás indoklására szorítkozunk. Az új szabályozó rendszer továbbfejlesztésének fontos követelménye volt a gazdálkodás területén tapasztalt ellentmondások megszüntetése. Ismeretes, hogy a termelési adó jellegű erdőhasználati járulékkal jövedelmet vontunk el az erdőgazdaságoktól, ugyanakkor az exportot költségvetési forrásból támogattuk. Az ellentmondások kiküszöbölése érdekében 1971. január 1-től eltörlésre került az erdőhasználati járulék befizetési kötelezettség. A visszamaradt összeg fedezetet nyújt az erdőgazdasági lombosfa termékek állami visszatérítésének ellentételezésére, a tú-

zifa dotáció eltörlésére és végül a cser, akác, éger fafajok egyes választékainak mérsékelt szintű árcsökkenésére.

Az erdőművelésben a felesleges technológiai kötöttségek feloldásával kívánjuk a tevékenység hatékonyságának növelését biztosítani. Az új erdőművelési egységarak és az elszámolható rezsikulcsok módosításával biztosított a tényleges munkaráfordítás és a szocialista jövedelemképzés alapelemeinek megfelelő nyereség.

Az erdőfenntartási járulék rendszer alapfunkciója továbbra is az állami erdő- és fagazdaságok országos erdőfenntartási költségfedezetének biztosítása. Az eddigi funkciója mellett azonban a tervidőszak folyamán betölti a fakitermelés növelésére, valamint az árrendszer kötöttségeiből adódó ellátási gondok megoldásának szerepkörét is. Az erdőfenntartási járulékrendszerrel szemben támasztott követelmények bővítése nem tette lehetővé a rendszer egyszerűsítését, de jól szolgálja a gazdaságpolitikai célkitűzéseink megvalósítását.

Az erdő- és fagazdaságok amortizáció befizetési kötelezettségének eltörlése, valamint a fejlesztési alap adómentessége eltérő az általános szabályozó rendszertől. E kivételek, valamint a mezőgazdasági gépekhez biztosított 10—47%-os mértékű állami támogatás és az előzőekben említett egyéb források lehetővé teszik eszközigényes szakágazataink gyorsabb ütemű fejlesztését.

A termelési feladatokkal összhangban megfelelő bérintézkedésekkel nyert megoldást a kapcsolódó ágazatokhoz viszonyított bérszínvonal eltérés.

A fagazdaság gazdaságpolitikai célkitűzéseinek megvalósítását az eddiginél hatékonyabb gazdálkodásra ösztönző közgazdasági rendszer segíti elő. Fejlesztési forrásaink, az eszközértékhez viszonyítva jelentősen bővülnek. A kooperációs és a kedvezményes hitel-lehetőségek maximális kihasználása nagymértékben elősegítheti fafelhasználási és export struktúránk átalakítását, ezáltal a fagazdaság népgazdasági súlyának növekedését.

Вараму Г.: НАШЕ ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО В ЧЕТВЕРТОМ ПЯТИЛЕТНЕМ ПЛАНЕ.

Лесное хозяйство и деревообрабатывающая промышленность в течение завершившегося пятилетнего плана свои задания перевыполнили. Лесистость страны возрос с 15,3% до 15,8%, размер наших лесозаготовок повысился на 31%, прекратили импортирование дров и деревообработки успешно развиваются. Четвертый пятилетний план-закон как наиболее важную задачу лесного хозяйства ставит наилучшее удовлетворение потребностей населения в древесной продукции высоко развитой промышленности, предлагает увеличение лесной площади и желает дать возможность в высокой степени использовать действие благоприятности лесов. В интересах выполнения поставленных задач нужно повысить производительность по производству древесной продукции и по воспроизводству лесов, нужно усовершенствовать технологию и развивать технику. В лесопользовании нужно достигнуть механизированности производства до 85—90%. При строительстве дорог нужно на 60—70% строить дороги с покрытием. В области первичной деревообработки в лесопильной промышленности нужно взять крен на создание сушилок и парильников. Производство древесноволокнистых плит на 19% и древесностружечных плит на 20% в год нужно, чтобы повысилось. План обеспечивает необходимыми источниками и среди многих выделяет 1,8 миллиарда форинтов государственного ассигнований на создание 70 000 гектаров новых лесов и 150 миллионов форинтов на работы по освоению парковых лесов, служащих целям туризма.

Váradi, G.: OUR TIMBER ECONOMY IN THE FOURTH FIVE-YEAR PLAN.

The tasks of forestry and the primary wood-working industries enacted in the Third Five-year Plan have in general been overfulfilled. The percentage of forest cover has been raised from 15,3 per cent to 15,8 per cent, fellings have been increased by 31 per cent over the level of 1965, fuelwood imports were abolished, and wood-processing has also been expanding successfully. According to the Law on the National Fourth Five-Year Plan the most important tasks of the development of forestry and forest industries are to meet the timber requirements of the population in a higher rate by the further expanding of the industrial utilization of the available growing stock furthermore to increase the forested area of the country, and finally to make more use of the public benefits of the forests. To perform these tasks the productivity of wood-growing has to be increased, and the technology and technics of forestry work have to be developed in a much faster rate. Logging operations for example have to be mechanized up to a degree of 80—95 per cent by 1975. As to forest road construction is concerned, 60—70 per cent of the forest roads to be built during the Five-Year plan period, should be surfaced roads. In the saw-milling industries the main emphasis has to be put on the establishing of kilns and steaming shops. Fibreboard production is planned to increase by 19 per cent, and particleboard production by 24 per cent, in yearly averages over the whole period. The national plan provides the necessary financial resources for the planned development. Among others, the budget provides a total of 1.8 billion Forints for the afforestation and plantation of 70 thousand hectares, and 150 million Forints for the touristical opening up of the registered park forests over the whole period.